

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی میاندوآب

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی درسی و آموزشی

(طرح دوره COURSE PLAN)

دانشکده : پرستاری	گروه آموزشی: پرستاری	مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی، پرستاری
نام درس : تشریح	تعداد واحد : ۲	نوع واحد : ۱.۵ واحد نظری و ۰.۵ واحد عملی
پیش نیاز: ندارد	روز و ساعت برگزاری کلاس:	مکان برگزاری : دانشکده پرستاری
مسئول برنامه :		
شماره تماس دانشکده:		
مدرسین (به ترتیب حروف الفبا):		
تهیه و تنظیم :		
آدرس پست الکترونیکی:		
تاریخ تدوین/ بازنگری: ۳ بهمن ماه ۱۴۰۱		

معرفی درس: هدف کلی این درس آشنایی دانشجویان با کالبدشناسی عمومی بدن نام ها و محل قرارگیری دستگاه های مختلف و نحوه ی ارتباط آن ها با سایر اندام های مجاور است تا بتوانند آن را در عرصه بالین و کلینیک بکار گیرند.

عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می باشد:

- ✓ بافت
- ✓ سیستم اسکلتی
- ✓ سیستم عضلانی
- ✓ سیستم گوارشی

- ✓ سیستم گردش خون
- ✓ سیستم لنفاوی
- ✓ سیستم تنفسی
- ✓ سیستم عصبی
- ✓ سیستم ادراری
- ✓ سیستم تولید مثل
- ✓ سیستم درون ریز
- ✓ سیستم شنوایی
- ✓ سیستم بینایی

❖ اهداف کلی

- ✓ کلیات: شناخت و آگاهی از تعاریف و اصطلاحات علم تشریح به منظور توصیف سیستم های مختلف بدن

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو در پایان دوره باید بتواند:

- ✓ آناتومی را تعریف کرده و انواع آن را نام ببرد.
- ✓ صفحات فرضی و حرکاتی که در آن صفحات انجام می شود را ذکر کند.
- ✓ سیستم های مختلف بدن را نام ببرد.

❖ اهداف کلی

- ✓ بافت: شناخت انواع بافت های اصلی و چگونگی آنها در بدن به منظور پی بردن به اجزای ساختمانی اعضا و دستگاه های گوناگون و اختلالات آنها

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو در پایان دوره باید بتواند:

- ✓ انواع بافت های بدن شامل: بافت پوششی ، بافت همبند، ساختمان بافت همبند و انواع آن ، بافت غضروفی و بافت استخوانی را تعریف نماید.

❖ اهداف کلی

- ✓ سیستم اسکلتی: شناخت ساختمان استخوان و مفاصل، انواع استخوان، استخوان سازی، تقسیم بندی سیستم اسکلتی و توصیف آنها

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو در پایان دوره باید بتواند:

- ✓ در مورد اسکلت محوری (skeleton Axial)
- ✓ مجمله را تعریف کرده و استخوان های صورت و کاسه سر را نام ببرد.
- ✓ مجمله را در نماهای مختلف توضیح دهد.
- ✓ ستون مهره ای و خصوصیات مشترک مهره ها را بیان نماید.
- ✓ مشخصات مهره های گردنی، پستی، کمری و خاجی را بیان نماید
- ✓ اسکلت ضمیمه ای (skeleton Appendicular)
- ✓ استخوان های اندام فوقانی را نام برده و هر کدام را بطور مختصر توضیح دهد.
- ✓ استخوان های اندام تحتانی را نام برده و هر کدام را بطور مختصر توضیح دهد.
- ✓ انواع لگن ها و تفاوت آن را در زن و مرد بیان کند.

❖ (Joint) مفصل

- ✓ مفصل را تعریف کرده و انواع آن را نام ببرد.
- ✓ خصوصیات و انواع مفصل سینویال را ذکر کرده و از هر کدام مثالی بزند.

❖ اهداف کلی

- ✓ سیستم عضلانی: شناخت ساختمان عضله ، انواع آن و بررسی عضلات گوناگون و نقش آنها در حرکات مختلف بدن

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو در پایان دوره باید بتواند:

- ✓ انواع بافت عضلانی را مشخص کند.

- ✓ ساختمان پوششی عضلانی را توضیح دهد.
- ✓ برای نامگذاری هر کدام از عضلات مثالی بزند
- ✓ عضلات سر و صورت را لیست کند.
- ✓ عضلات پشت و جلو تنه را نامگذاری کند.
- ✓ عضلات اندام های بالایی و پایینی را روی مولاژ نشان دهد.

❖ اهداف کلی

سیستم گوارش:

دانشجو باید پس از گذراندن این کلاس :

- ✓ ساختمان و اجزای لوله گوارشی را بشناسد و در نواحی نه گانه معاینه شکمی اندامهای گوارشی را تشخیص دهد و با غدد بزاقی ، کبد ، کیسه صفرا و پانکراس آشنا شود.

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو در پایان دوره باید بتواند:

- ✓ قسمت های مختلف لوله گوارش را نام ببرد.
- ✓ ساختمان حفره دهان و زبان را توضیح دهد.
- ✓ محل قرارگیری حلق و مری را در مولاژ نشان دهد.
- ✓ خصوصیات ساختمان معده را بنویسد.
- ✓ اجزاء روده باریک را نامگذاری کند.
- ✓ قسمت های مختلف روده بزرگ را لیست کند.
- ✓ محل قرارگیری غدد بزاقی را توضیح دهد.
- ✓ ساختمان کبد را تشریح کند.
- ✓ کیسه صفرا و مجاری آن را نشان دهد.
- ✓ قسمت های مختلف پانکراس و محل قرارگیری آنرا شرح دهد.
- ✓ انواع ترشح آنزیم های گوارشی در دئودنوم را لیست کند.

❖ اهداف کلی

سیستم گردش خون:

دانشجو باید پس از گذراندن این کلاس :

✓ با ساختمان قفسه سینه ، قلب و حفره های آن آشنا شود و سیستم هدایتی قلب را یاد بگیرد.

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو در پایان دوره باید بتواند:

- ✓ ساختمان قفسه سینه و محل قرارگیری قلب را تشریح کند
- ✓ آناتومی پریکارد و قلب (سطوح، جداره ها، حفرات و سیستم هدایتی آن را) و آناتومی سطحی قلب را یاد بگیرد.
- ✓ گردش خونی بزرگ و کوچک را یاد بگیرد.
- ✓ آناتومی قلب و مجاورات آن را بطور خلاصه یاد بگیرد.
- ✓ عروق اصلی و بزرگ قلب را نام ببرد.
- ✓ مسیر عروقی خونی حاوی خون تیره و روشن به قلب و از قلب را شرح دهد.
- ✓ شریان ریوی و شاخه های آن را توضیح دهد. خونرسانی به ریه را توضیح دهد.
- ✓ شریان آئورت و انشعابات آن را ذکر نماید. شریان های اصلی خون رسان به هر قسمت از بدن را بداند.
- ✓ وریدهای اجوف فوقانی و تحتانی و شاخه های مغزی آنها و وریدهای زیر پوستی و باب را یاد بگیرد.
- ✓ گردش خونی مغز را توضیح دهد.

❖ اهداف کلی

سیستم لنفاوی:

دانشجو باید پس از گذراندن این کلاس :

✓ ساختمان و اندام های لنفاوی را بشناسد.

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو در پایان دوره باید بتواند:

- ✓ اعضای سیستم لنفاوی را لیست کند.
- ✓ ساختمان و عملکرد مویرگ های لنفاوی در بدن را توضیح دهد.
- ✓ جریان عمومی لنف بدن را نشان دهد.

❖ اهداف کلی

سیستم تنفسی:

دانشجو باید پس از گذراندن این کلاس

- ✓ سیستم تنفسی و بخش های هدایتی آن را بشناسد.

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو در پایان دوره باید بتواند:

- ✓ قسمت های مختلف حفره بینی را نشان دهد.
- ✓ خصوصیات حنجره و غضروف های آن را بنویسد.
- ✓ ساختمان نای و برنش ها را توضیح دهد.
- ✓ شیارها و لوب های ریوی را نشان دهد
- ✓ تقسیمات برونشیول ها و مجاری آلوئولار را تشریح کند.
- ✓ پرده های جنب را به ترتیب نامگذاری کند.

❖ اهداف کلی

سیستم عصبی:

دانشجو باید پس از گذراندن این کلاس ، با سلولهای عصبی ،

✓ تقسیمات مغزی و شیارهای اصلی مغز آشنا شود و پرده های مغزی و سیستم بطنی مایع مغزی نخاعی را بشناسد و با ساختمان نخاع و تقسیمات آن آشنا شود و مبدا و مقصد اعصاب محیطی را بشناسد. با اعصاب مغزی و سیستم سمپاتیک و پاراسمپاتیک آشنا شود.

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو در پایان دوره باید بتواند:

- ✓ دستگاه عصبی را تعریف کند.
- ✓ نورون و زواید سلول عصبی را توضیح دهد.
- ✓ انواع بافت عصبی را نام ببرد.
- ✓ بخش های مختلف مغز پیشین را از هم تفکیک کند.
- ✓ تقسیمات مغز میانی را بنویسد.
- ✓ تقسیمات مغز پسین را نام ببرد.
- ✓ شیارهای اصلی مغز را نشان دهد.
- ✓ خصوصیات پرده های مغزی را توضیح دهد.
- ✓ سیستم ترشح و جریان مایع مغزی نخاعی را ترسیم کند.
- ✓ سیستم لیمبیک را شرح دهد.
- ✓ طناب نخاعی را توضیح دهد.
- ✓ ساختمان نخاع را تشریح کند.
- ✓ ساختمان یک عصب محیطی را بر روی اسلاید نشان دهد.
- ✓ اعصاب نخاعی را لیست کند.
- ✓ مبدا و مقصد شبکه گردنی را بنویسد.
- ✓ شاخه های شبکه بازویی را نام ببرد.
- ✓ مبدا و مقصد شبکه کمری را شرح دهد.
- ✓ شاخه های شبکه خاجی را لیست کند.
- ✓ جفت عصب مغزی را نام ببرد.
- ✓ محل عصب دهی و شاخه های حسی و حرکتی آن را نشان دهد.
- ✓ دستگاه عصب سمپاتیک را توضیح دهد.

- ✓ مبدا خروج نورون های سمپاتیک را بنویسد.
- ✓ برای حداقل ۶ مقصد اعصاب سمپاتیک مثالی بزند.
- ✓ مبدا خروج نورون های عصب پاراسمپاتیک را لیست کند

❖ اهداف کلی

سیستم ادراری:

دانشجو پس از گذراندن این کلاس انتظار می رود که،

- ✓ آناتومی دستگاه ادراری را بداند.

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو در پایان دوره باید بتواند:

- ✓ آناتومی دستگاه ادراری (کلیه، حالب، مثانه، پیشابراه) را یاد بگیرد.
- ✓ عملکرد هر قسمت از دستگاه ادراری را بطور خلاصه شرح دهد.

❖ اهداف کلی

سیستم تولید مثل :

دانشجو پس از گذراندن این کلاس انتظار می رود که:

- ✓ آناتومی قسمتهای مختلف سیستم ژنیتال مرد و زن را یاد بگیرد.

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو در پایان دوره باید بتواند:

- ✓ آناتومی بیضه و اپیدیدیم و پوشش های آن و بند بیضه را یاد بگیرد.
- ✓ آناتومی غده پروستات، سمینال وزیکول، مجرای دفران و غدد کوپر را یاد بگیرد.
- ✓ سیستم مجاری دستگاه ژنیتال را یاد بگیرد.
- ✓ آناتومی و مشخصات اعضای ژنیتال خارجی در مرد و زن را یاد بگیرد.

❖ اهداف کلی

سیستم درون ریز:

- ✓ دانشجو باید پس از گذراندن این کلاس ، با ساختمان غدد درون ریز آشنا شود.

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو در پایان دوره باید بتواند:

- ✓ اجزای غدد را نشان دهد.
- ✓ خصوصیات غدد را بنویسد.
- ✓ قسمت‌های مختلف غدد را لیست کند.
- ✓ ساختمان غدد را بر روی مولاژ شرح دهد

❖ اهداف کلی

دستگاه شنوایی:

دانشجو باید پس از گذراندن این کلاس ،

- ✓ با ساختمان گوش داخلی ، میانی و خارجی آشنا شود.

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو در پایان دوره باید بتواند:

- ✓ اجزای گوش خارجی را نشان دهد.
- ✓ استخوان های گوش میانی را نام ببرد.
- ✓ خصوصیات پرده صماخ را بنویسد.
- ✓ لابیرننت استخوانی و غشایی را توضیح دهد.
- ✓ قسمت های مختلف گوش داخلی را لیست کند.
- ✓ ساختمان دهلیز و حلزون را بر روی مولاژ شرح دهد.

❖ اهداف کلی

دستگاه بینایی:

دانشجو باید پس از گذراندن این کلاس ،

✓ با کره چشم ، لایه ها و اجزای داخل آن آشنا شود و ضمایم چشم را بشناسد.

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو در پایان دوره باید بتواند:

✓ لایه های کره چشم را از هم تفکیک کند.

✓ محتویات داخل کره چشم را نام ببرد.

✓ خصوصیات عدسی چشم را شرح دهد.

✓ تفاوت مایعات داخل چشم را بنویسد.

✓ عضلات خارجی کره چشم را نشان دهد.

✓ غدد و مجاری اشکی را توضیح دهد.

❖ روش آموزش

ترکیبی

مجازی

حضوری

❖ امکانات آموزشی

✓ اسلاید پروژکتور ، کامپیوتر ، تخته سفید

❖ منابع درسی

آیا کتاب /مقاله خاصی برای معرفی به دانشجویان به عنوان منبع درسی در نظر دارید؟ خیر

در صورت وجود جدول زیر را تکمیل کنید:

صفحات و فصلهای مشخص شده برای مطالعه	مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ
بر اساس سرفصل های کتاب و عناوین هر جلسه مشخص می باشد.	آناتومی دستگاه های بدن دکتر فریدون نگهدار- انتشارات حیدری- چاپ اول- سال ۱۳۹۷ آناتومی عمومی ایمان شمایللی یگانه- نشر جامعه نگر- آخرین چاپ

مشخصات مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مجله، سال و شماره انتشار و صفحات	نحوه دسترسی دانشجویان به مقاله

❖ آزمون های تکوینی (کوییز / میان ترم)

- ✓ آیا برای درس خود آزمون در نظر گرفته اید؟ بلی خیر
- ✓ در صورت وجود تعداد و نوع آزمونها را ذکر کنید.

شماره	عنوان آزمون	نوع آزمون	زمان آزمون

❖ تکالیف و پروژه های دانشجویان

تکالیف طول ترم

شماره	عنوان تکلیف	شرح تکلیف	هدف از ارائه تکلیف	زمان تحویل
۱	تکلیف اول کلاسی			
۲	تکلیف دوم کلاسی			
۳	تکلیف سوم کلاسی			
۴	تکلیف چهارم کلاسی			

❖ پروژه درسی

- ✓ آیا برای درس خود پروژه پایان ترم / میان ترم در نظر گرفته اید؟ بلی خیر
- ✓ در صورت پاسخ مثبت شرح مختصر و هدف از ارائه آن را بنویسید.

.....

.....

❖ ارزشیابی دانشجویان

بارم نمره	موارد ارزشیابی
۷	آزمون میان ترم
۱۰	آزمون پایان ترم
۱	شرکت فعال در کلاس و حضور و غیاب
۲	تکالیف و سایر فعالیت ها

❖ مقررات

- ✓ حداقل نمره قبولی
- ✓ تعداد دفعات مجاز غیبت در کلاس

تاریخ ارائه	ساعت ارائه	موضوع جلسه	مدرس	نحوه ارائه	امکانات مورد نیاز	روش ارزشیابی
جلسه اول		ترمینولوژی و بافت شناسی		سخنرانی، بحث و گفتگو، پرسش و پاسخ	کلاس درس سیستم کامپیوتر تخته سفید	آزمون میان ترم آزمون پایان ترم
جلسه دوم		سیستم اسکلتی		سخنرانی، بحث و گفتگو، پرسش و پاسخ	کلاس درس سیستم کامپیوتر تخته سفید	آزمون میان ترم آزمون پایان ترم
جلسه سوم		سیستم اسکلتی		سخنرانی، بحث و گفتگو، پرسش و پاسخ	کلاس درس سیستم کامپیوتر تخته سفید	آزمون میان ترم آزمون پایان ترم
جلسه چهارم		سیستم عضلانی		سخنرانی، بحث و گفتگو، پرسش و پاسخ	کلاس درس سیستم کامپیوتر تخته سفید	آزمون میان ترم آزمون پایان ترم
جلسه پنجم		سیستم عضلانی		سخنرانی، بحث و گفتگو، پرسش و پاسخ	کلاس درس سیستم کامپیوتر تخته سفید	آزمون میان ترم آزمون پایان ترم

جلسه ششم	سیستم گوارش	سخنرانی، بحث و گفتگو، پرسش و پاسخ	کلاس درس سیستم کامپیوتر تخته سفید	آزمون میان ترم آزمون پایان ترم
جلسه هفتم	سیستم گوارش	سخنرانی، بحث و گفتگو، پرسش و پاسخ	کلاس درس سیستم کامپیوتر تخته سفید	آزمون میان ترم آزمون پایان ترم
جلسه هشتم	قلب و گردش خون	سخنرانی، بحث و گفتگو، پرسش و پاسخ	کلاس درس سیستم کامپیوتر تخته سفید	آزمون میان ترم آزمون پایان ترم
جلسه نهم	قلب و گردش خون	سخنرانی، بحث و گفتگو، پرسش و پاسخ	کلاس درس سیستم کامپیوتر تخته سفید	آزمون میان ترم آزمون پایان ترم
جلسه دهم	سیستم عصبی	سخنرانی، بحث و گفتگو، پرسش و پاسخ	کلاس درس سیستم کامپیوتر تخته سفید	آزمون میان ترم آزمون پایان ترم
جلسه یازدهم	سیستم عصبی	سخنرانی، بحث و گفتگو، پرسش و پاسخ	کلاس درس سیستم کامپیوتر تخته سفید	آزمون میان ترم آزمون پایان ترم
جلسه دوازدهم	سیستم تنفسی چشم و گوش	سخنرانی، بحث و گفتگو، پرسش و پاسخ	آزمون میدان ترم آزمون پایان ترم	آزمون میان ترم آزمون پایان ترم
جلسه سیزدهم	سیستم تنفسی چشم و گوش	سخنرانی، بحث و گفتگو، پرسش و پاسخ	آزمون میدان ترم آزمون پایان ترم	آزمون میان ترم آزمون پایان ترم